

Шпортун Денис Васильович

Західноукраїнський національний університет
студент гр. ЕМЕ-21, ННІМВ ім. Б. Д. Гаврилишина

**II місце Восьмого Всеукраїнського конкурсу наукових есе,
приуроченого пам'яті видатного вченого-економіста С. І. Юрія**

КРИПТОВАЛЮТА ТА ЇЇ РОЛЬ В УКРАЇНІ

Протягом останніх років однією із найбільш популярних тем була криптовалюта. Щодо неї ведуться палкі суперечки: одні активно користуються та заявляють, що з нею пов'язане наше майбутнє, інші доводять – це нестабільно та ризиковано.

Криптовалюта – це різновид цифрової валюти, яка має децентралізований спосіб регулювання і її ціна формується під впливом попиту та пропозиції. Основними перевагами криптовалюти є: відсутність посередників, швидкість транзакції та полегшений переказ коштів за межі країни. До недоліків можна віднести: нестабільність цифрової валюти через її децентралізовану організацію, ризик зламу криптосховища, видобуток популярної криптовалюти вимагає багато енергії, наявність «китів», у яких достатньо «крипти», щоб впливати на її курс. Також використання цієї цифрової валюти дозволяє відмивати гроші та здійснювати незаконні покупки [6].

На мою думку, незважаючи на велику кількість мінусів цієї віртуальної валюти, вона набула доволі великого поширення серед людей по всьому світу. Найпопулярнішою є перша криптовалюта Bitcoin, яка була створена ще у 2008 році [5]. Наразі можна відокремити дві форми криптовалют: монети та токени. Якщо перші виконують майже ту саму функцію, що і гроші, то з другими ми матимемо більше способів використання, вони представляють інші активи, наприклад, NFT [6]. Саме токени зробили віртуальну валюту більш популярною.

Цей тренд не оминув і Україну, яка у 2022 році увійшла у трійку лідерів з використання віртуальних активів [4]. Чому українців так зацікавила цифрова валюта? У більшості держав, у яких найактивніше використовується «крипта», спостерігається нестабільний курс національної валюти.

Початок повномасштабної війни змусив населення активніше користуватись цифровою валютою. Таку ситуацію зумовили потреби швидко переказувати кошти та обмеження, які були затвердженні у постанові «Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану» [3], тоді українці мали змогу ще раз переконатись щодо особливостей криптовалюти. Під час війни за допомогою «крипти» іноземці та діаспора могли фінансово підтримати своїх близьких в Україні, біженці могли оплачувати необхідні їм речі за кордоном, тому що за межами країни існують обмеження на використання гривневих карток, також українці почали донатити цією валютою, що дуже допомагає волонтерам, які за неї купляють необхідні речі. Наприклад, благодійному фонду «Повернись живим» фінансова інтернет-платформа «Patreon» заморозила рахунок, на якому знаходилось близько 250 тисяч доларів

США, тому представники цього фонду були змушеними збирати донати різними видами «крипти», щоб продовжити свою діяльність. Також найбільші волонтерські організації поділились інформацією щодо ефективного збору цифрової валюти: у Фонді Сергія Притули заявили, що вони отримували платіж криптою на 1 мільйон доларів, а менеджер фонду «Повернись живим» розповідав, що на рахунок приходили «семизначні» суми [1].

Популярність криптовалюти зумовила необхідність надати їй правового статусу. Як писав український вчений Юрій Сергій Ілліч: «Проблема не лише в самому феномені власності, а й у кожній її конкретній формі...» [7, с. 3]. У криптовалюті є своя особлива правова природа, через яку не можна її ототожнити з будь-якою іншою категорією власності. Питання щодо визначення та легалізації криптовалюти піднімалось ще у 2018 р., але Володимир Зеленський підписав закон «Про віртуальні активи» [2] лише у 2022 році, де визначено поняття «віртуальна валюта», загальні принципи регулювання її обороту, контроль за виконанням законодавства у цій сфері тощо. Це легалізувало криптовалюту та криптобіржі в Україні, з'явилась можливість захистити свої віртуальні активи, також банки можуть відкривати рахунки для криптокомпаній.

Отже, криптовалюта, незважаючи на всі її недоліки, змогла увійти на ринок України, вже легалізована та регулюється законодавством. Її особливості надали їй більшої значущості під час війни, тому вона стала ще популярнішою серед населення. Завдяки лояльності держави до криптовалют, прогнозується зростання розвитку її ринку на території України.

Список використаних джерел:

1. «Битком» по окупанту: як криптовалюта допомагає збирати донати на ЗСУ. URL: <https://www.google.com/amp/s/tech.liga.net/ua/amp/all/article/bitkom-po-okkupantu-kak-kriptovalyuta-pomogaet-sobirat-donaty-na-vsua>
2. Про віртуальні активи: Закон України від 17.02.2022 р. № 2074-IX. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text>
3. Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану: Постанова Правління НБУ від 24.02.2022 р. № 18. *Національний банк України*. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/law/24022022_18.pdf?v=4
4. Україна в трійці світових лідерів з використання криптоактивів. До чого тут війна та як це використати з користю? URL: <https://fintechinsider.com.ua/ukrayina-v-trijczy-svitovyh-lideriv-z-vykorystannya-kryptoaktyviv-do-chogo-tut-vijna-ta-yak-cze-vykorystaty-z-korystyu/>
5. Що таке криптовалюта і чому вона стала такою популярною? URL: <https://minfin.com.ua/ua/blogs/ccloan/183073/>
6. Що таке криптовалюта та де її можна використовувати? URL: <https://www.buh24.com.ua/shho-take-kriptovalyuta-ta-de-yiyi-mozhna-vykorystovuvaty/>
7. Юрій С. Еволюція власності в умовах становлення ринкових структур. *Вісник економічної науки України*. 2008. № 2. С. 3–6.